

Sygn. akt V GC 121/15

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział V Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSR J. Dams

Protokolant S. Poborczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2015 r. w Dzierżoniowie na rozprawie sprawy

z powództwa :

Gminy S.

przeciwko:

J. S.

o zapłatę 3.813 zł

oddala powództwo w całości.

Sygn. akt V GC 121/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 lutego 2015r. Gmina S. domagała się od J. S., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Audytorska J. S. z/s w O., zapłaty kwoty 3 813 zł wraz z odsetkami ustawowymi. W uzasadnieniu roszczenia podała, że przedmiotem łączącej strony umowy było opracowanie przez pozwanego audytów energetycznych i dokumentacji projektowej termomodernizacji budynków oświatowych w gminie S. (sześć obiektów), jak również pełnienie nadzorów autorskich podczas realizacji prac. Na dzień złożenia pozwu przedsięwzięcie nie zostało jeszcze wykonane i pozwany był nadal zobowiązany do świadczenia nadzoru autorskiego. Strony uzgodniły w umowie wynagrodzenie ryczałtowe pozwanego, które w zakresie nadzoru autorskiego (3 813 zł brutto) miało być wymagalne dopiero po zakończeniu realizacji robót budowlanych, po sporządzeniu protokołu końcowego odbioru robót i ewentualnie protokołu usunięcia wad, w terminie 21 dni od dnia otrzymania faktury. Pomimo takich zapisów pozwany wystawił faktury, obejmujące także wynagrodzenie za nadzór autorski, przed terminem umownym, czym wprowadził powódkę w błąd, która za faktury te przedwcześnie zapłaciła. W momencie ujawnienia błędów powódka zażądała zwrotu wynagrodzenia za nadzór, lecz pozwany, pomimo początkowej zgody, ostatecznie nie zastosował się do wezwania.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, jak również nie stawił się na rozprawie w dniu 3 czerwca 2015r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 czerwca 2012r. Gmina S. zawarła z J. S., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) Audytorska J. S. z/s w O., umowę w przedmiocie opracowania audytów energetycznych i dokumentacji projektowej termomodernizacji budynków oświatowych w gminie S. (sześć obiektów szkolnych i przedszkolnych).

Termin wykonania przez pozwanego dokumentacji wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę ustalono do dnia 20 listopada 2012r. (§ 3 pkt 1 umowy).

Strony uzgodniły wynagrodzenie ryczałtowe pozwanego za wykonanie całości przedmiotu umowy w kwocie 41 000 zł netto (50 553 zł brutto), w tym:

- za wykonanie audytów energetycznych łącznie 11 500 zł netto (14 146 zł brutto),
- za dokumentację projektową łącznie 26 500 zł netto (32 595 zł brutto),
- za pełnienie nadzoru autorskiego łącznie 3 100 zł netto (3 813 zł brutto).

W umowie opisano też podział kwotowy tego wynagrodzenia w rozbiciu na poszczególne obiekty.

Ustalono też następujący podział wynagrodzenia ryczałtowego co do jego płatności (§ 4 pkt 2 ppkt 1-4 umowy):

- 30 % wynagrodzenia miało być płatne po wykonaniu audytów energetycznych,
- 20 % wynagrodzenia miało być płatne po zatwierdzeniu projektów wstępnych,
- 20 % wynagrodzenia miało być płatne po złożeniu projektów budowlanych wraz z wnioskami o pozwolenia na budowę i
- 30 % wynagrodzenia miało być płatne po uzyskaniu ostatecznych decyzji o pozwoleniu na budowę.

Faktury częściowe za realizację poszczególnych zadań miały być wystawiane w wysokościach i terminach określonych w harmonogramie prac projektowych i czynności formalno - prawnych (wg załącznika do umowy, którego nie złożono do akt sprawy). Podstawę ich wystawienia miał stanowić protokół zdawczo – odbiorczy, stwierdzający przekazanie dokumentacji projektowej, wraz z oświadczeniem pozwanego o jej kompletności (§ 4 pkt 6 umowy).

Jednocześnie postanowiono (niespójnie z § 4 pkt 2), iż zapłata wynagrodzenia za pełnienie nadzoru autorskiego nastąpi po zakończeniu realizacji robót budowlanych na podstawie dokumentacji projektowej, w terminie 21 dni od dnia otrzymania faktury (§ 4 pkt 1 umowy). Podstawą zapłaty za nadzór miał być protokół końcowy odbioru robót i ewentualnie protokołu usunięcia wad (§ 4 pkt 7 umowy).

(dowód: umowa Nr (...), k.13-20)

Na podstawie łączącej strony umowy pozwany wystawił następujące faktury Vat:

- w dniu 8 października 2012r. na kwotę 12 330 zł netto (15 165,90 zł brutto) za opracowanie audytów energetycznych (30 % wynagrodzenia ryczałtowego za całość) – jako podstawę wskazał § 4 pkt 2 ppkt 1 umowy,
- w dniu 24 października 2012r. na kwotę 8 220 zł netto (10 110,60 zł brutto) za opracowanie projektów wstępnych (20 % wynagrodzenia ryczałtowego za całość) – jako podstawę wskazał § 4 pkt 2 ppkt 2 umowy,
- w dniu 24 października 2012r. na kwotę 8 220 zł netto (10 110,60 zł brutto) za opracowanie audytów energetycznych i dokumentacji projektowej (20 % wynagrodzenia ryczałtowego za całość) – jako podstawę wskazał § 4 pkt 2 ppkt 3 umowy i
- w dniu 17 grudnia 2012r. na kwotę 12 330 zł netto (15 165,90 zł brutto) za opracowanie audytów energetycznych i dokumentacji projektowej (30 % wynagrodzenia ryczałtowego za całość) – jako podstawę wskazał § 4 pkt 2 ppkt 4 umowy.

(dowód: faktura Vat nr (...), k.21;

faktura Vat nr (...), k.22;

faktura Vat nr (...), k.23;

faktura Vat nr (...), k.24)

Strona powodowa, działając przez umocowane do tego osoby (Naczelnika Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych, Inspektora ds. księgowości budżetowej, Skarbnika Gminy i Z-cę Burmistrza), dokonała merytorycznego, formalnego i rachunkowego sprawdzenia zasadności wystawienia w/w faktur i na tej podstawie w okresie od 29 października 2012r. do 21 grudnia 2012r. zapłaciła pozwanemu wszystkie zaksięgowane przez niego należności w łącznej kwocie 50 553 zł (całe wynagrodzenie ryczałtowe).

(dowód: odrębne adnotacje na w/w fakturach, k.21v.-24v.;

wyciągi z rachunku bankowego, k.25-28)

W drugiej połowie 2014r. strona powodowa ustaliła, że przedwcześnie zapłaciła pozwanemu wynagrodzenie za nadzór autorski w kwocie 3 813 zł i zażądała jego zwrotu oraz korekty czterech wystawionych w 2012r. faktur. Pozwany początkowo deklarował taki zwrot, lecz ostatecznie nie dokonał go.

(dowód: notatka służbowa z 7.10.2014r., k.30;

e-mail z dnia 8.10.2014r., k.31;

pismo strony powodowej z 20.11.2014r., k.33)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Strona powodowa w złożonym pozwie jako podstawę faktyczną swojego roszczenia wskazała przedwczesne wystawienie przez pozwanego faktur Vat za nadzór autorski i dokonaną przez siebie omyłkowo zapłatę tego niewymagalnego jeszcze wynagrodzenia pozwanego. Twierdzenia dotyczące nienależytego wykonywania przez pozwanego nadzoru dotyczącego obiektu Publicznej Szkoły Podstawowej w J. oraz budynku sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr (...) w S., co do których nastąpił już odbiór końcowy (27 listopada 2014r.), pojawiły się dopiero na rozprawie w dniu 3 czerwca 2015r. i należało je uznać za spóźnione (art.207 § 6 k.p.c.). Nadto nie towarzyszył im zarzut odstąpienia od umowy, czy też obniżenia wynagrodzenia. Zatem, wobec określonej przez stronę powodową podstawy faktycznej roszczenia, należało ocenić, czy zgłoszone przez nią żądanie zwrotu świadczenia nienależnego (art.410 § 2 k.c.) jest zaskarżalne, tj. czy może ona domagać się w procesie jego zwrotu z uwagi na normę zawartą w art.411 pkt 4 k.c. Do badania takiego Sąd był obowiązany na podstawie art.339 § 2 k.p.c., pomimo braku zgłoszenia przez pozwanego stosownego zarzutu w tym przedmiocie.

Zdaniem Sądu stronie powodowej nie służy roszczenie w żądanym zakresie. Jak przyjmuje się w orzecznictwie, hipoteza art.411 pkt 4 k.c. dotyczy zwrotu świadczenia spełnionego przed terminem wymagalności, co do którego podstawa prawna od chwili spełnienia świadczenia nie uległa zmianie, jednakże ze względów praktycznych nie jest celowe dopuszczenie do zwrotu tej kwoty, która z chwilą nadejścia terminu wymagalności musiałaby być świadczona między stronami (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 23.05.1980r., IV PR 200/80). Dla zastosowania art.411 pkt 4 k.c. nie ma znaczenia, czy spełniający świadczenie działał w błędzie co do wymagalności, jednakże należy podkreślić, że – wbrew twierdzeniom powódki – w okolicznościach sprawy o takim błędzie nie może być mowy (art.84-86 k.c.). Wystawione przez pozwanego faktury niewątpliwie odpowiadały bowiem literalnemu brzmieniu § 4 pkt 2 ppkt 1-4 w zw. z § 4 pkt 1 umowy, i taką też podstawę ich wystawienia wskazywały. Następnie zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym przez umocowane do tego i kompetentne osoby (Naczelnika Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych, Inspektora ds. księgowości budżetowej, Skarbnika Gminy i Z-cę Burmistrza), po czym dopiero wypłacono pozwanemu stosowne wynagrodzenie. Inną kwestią jest wewnętrzna niespójność umowy i literalna sprzeczność pomiędzy postanowieniami § 4 pkt 2 oraz 3 i 7 umowy, która ostatecznie nakazuje jej interpretację w kierunku wyrażonym przez stronę powodową w pozwie. Okoliczność ta nie oznacza jednak, że zachodzi

obecnie podstawa do uchylecia się przez stronę powodową od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu, jak również, że taki zarzut może mieć jakikolwiek wpływ na wynik niniejszego procesu.

Wskazać jeszcze należy, że z zakresu art.411 pkt 4 k.c. wyłączone są jedynie roszczenia, których powstanie zależy od warunku zawieszającego (art.89 k.c.), gdyż przed ziszczeniem się tego warunku należy je uznać za nieistniejące. Warunek zawieszający oznacza uzależnienie w treści czynności prawnej / umowie stron powstania lub ustania skutków czynności prawnej od zdarzenia przyszłego i niepewnego. Analiza umowy z dnia 6 czerwca 2012r. nie pozwala jednak na postawienie tezy, iż warunek o takim charakterze został przez strony do tejże umowy wpisany.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art.411 pkt 4 k.c. orzeczono, jak w wyroku zaocznym z dnia 3 czerwca 2015r.

Ponieważ pozwany, który wygrał sprawę, nie poniósł żadnych kosztów procesu, pominięto rozstrzygnięcie o kosztach procesu (art.98 § 1 k.p.c.).